

Az európai és közösségi szabadalmi bíróság létrehozásáról szóló megállapodástervezet nem egyeztethető össze az európai uniós joggal

Az Európai Unió Tanácsa előkészített egy – a tagállamok, az Európai Unió és az európai szabadalomról szóló egyezményben¹ részes harmadik államok által megkötendő – nemzetközi megállapodástervezetet, amely az európai és a (jövőbeni) közösségi szabadalmakkal kapcsolatos jogvitákra illetékes bíróság létrehozására irányul. E megállapodástervezet annak az integrált európai és közösségi szabadalmi rendszer kialakításának átfogóbb keretébe illeszkedik, amelyben e szabadalmak oltalmát az Európai Szabadalmi Hivatal adná meg. Jelenleg, bár az ezen oltalmi jog megadásával kapcsolatos eljárás egységes, az európai szabadalom a jogosult által megjelölt államok belső jogának hatálya alá tartozó nemzeti szabadalmak kötegéből áll. A jövőbeni közösségi szabadalom viszont ettől abban térne el, hogy egységes és önálló jellege lenne, és ugyanazokkal a joghatásokkal járna az Unió egészén belül. Csakis e földrajzi terület tekintetében lehetne az oltalmát megadni, átruházni, érvényteleníteni vagy megszűnését megállapítani.

A nemzetközi megállapodástervezet egy olyan európai és közösségi szabadalmi bíróságot hoz létre, amely egy – központi egységből, valamint helyi és regionális szintű egységekből álló – elsőfokú bíróságból, egy fellebbviteli bíróságból, és egy közös hivatalból állna.

Ezzel összefüggésben a Tanács azért fordult a Bírósághoz, hogy kikérje a véleményét a tervezett megállapodás uniós joggal való összeegyeztethetőségét illetően².

A Bíróság először is hangsúlyozza, hogy e megállapodás szerint az európai és közösségi szabadalmi bíróság egy olyan intézmény, amely az Unió intézményi és bírósági rendszerének keretein kívül helyezkedik el. Az említett bíróság a nemzetközi jog értelmében egy jogi személyiséggel rendelkező szervezet. A megállapodástervezet a magánszemélyek által indított keresetek közül számos keresetre olyan kizárólagos hatáskört ad a szabadalmak területén e bíróságnak, amely kiterjed többek között a szabadalombitorlással vagy a szabadalombitorlással fenyegető cselekményekkel kapcsolatos keresetekre, a megsemmisítés iránti keresetekre, és egyes kártérítési vagy kártalanítási keresetekre. Ennyiben a **tagállamok bíróságai** meg lesznek fosztva e hatásköreiktől, és **csupán azok a hatásköreik maradnak meg, amelyek nem tartoznak majd az európai és közösségi szabadalmi bíróság kizárólagos hatáskörébe.**

A Bíróság hozzáteszi, hogy az említett bíróságnak feladatai gyakorlása során értelmeznie és alkalmaznia kell az uniós jogot. A Bíróság korábban már kimondta, hogy a valamely olyan bíróság létrehozásáról rendelkező nemzetközi megállapodás, amely e megállapodás rendelkezéseinek értelmezésére hivatott, főszabály szerint nem összeegyeztethetetlen az uniós joggal. Annak megengedhetőségét is elismerte, hogy egy nemzetközi megállapodás kihatással lehessen a Bíróság hatásköreire, amennyiben az ezek jellegének megőrzésére vonatkozó alapvető feltételek teljesülnek, és az Unió jogrendje nem sérül. Ugyanakkor, a többi olyan nemzetközi bírósági rendszerhez képest, amelyekkel kapcsolatban a Bíróság eddig véleményt adott ki³, **az európai és**

¹ Az európai szabadalomról szóló, 1973. október 5-én Münchenben aláírt egyezmény egy olyan nemzetközi szerződés, amelynek jelenleg harmincnégy állam, köztük az Európai Unió valamennyi tagállama (magának az Európai Uniónak a kivételével) a tagja.

² Az eljárásban 21 tagállam vesz részt beavatkozóként.

³ Az 1991. december 14-i 1/91. sz. vélemény és a 2002. április 18-i 1/00. sz. vélemény.

közösségi szabadalmi bíróság nem csupán a tervezett nemzetközi megállapodás, hanem **az uniós jog rendelkezéseinek értelmezésére és alkalmazására is hatáskört kapna.**

Ezenkívül a Bíróság megállapítja, hogy **e bíróság létrehozása megfosztaná a nemzeti bíróságokat attól a lehetőségtől, illetve adott esetben kötelezettségtől, hogy** szabadalmi ügyekben **előzetes döntéshozatali kérelemmel forduljanak a Bírósághoz**, hiszen a megállapodástervezet egy olyan előzetes döntéshozatali mechanizmusról rendelkezik, amely az európai és közösségi szabadalmi bíróság számára tartja fenn az előzetes döntéshozatalra utalásra vonatkozó jogot, megvonva ezt a jogot a nemzeti bíróságoktól.

Márpedig a Bíróság emlékeztet arra, hogy a jelenlegi rendszer közvetlen együttműködést hoz létre a Bíróság és a nemzeti bíróságok között abban a keretben, amelyben ez utóbbiak szigorúan ügyelnek az uniós jog megfelelő alkalmazására és egységes értelmezésére, valamint az e jogrend által a magánszemélyek részére biztosított jogok védelmére. A nemzeti bíróságoknak, illetve a Bíróságnak juttatott feladatok tehát alapvető fontosságúak magának az uniós jog jellegének megőrzését illetően.

E tekintetben a Bíróság emlékeztet arra az elvre, miszerint az állam köteles megtéríteni az uniós jog neki felróható megsértésével valamely magánszemélynek okozott kárt, függetlenül attól, hogy az állam mely szervének (ideértve bírósági szerveit is) intézkedése vagy mulasztása idézte elő a jogsértést. Ugyanígy, amikor az uniós jogot valamely nemzeti bíróság sérti meg, akkor az érintett tagállammal szemben a Bírósághoz lehet fordulni e kötelezettségszegés megállapítása érdekében.

Ugyanakkor a Bíróság kiemeli, hogy **az európai és szabadalmi bíróság valamely olyan határozata, amely esetleg sértené az uniós jogot, nem képezhetné kötelezettségszegési eljárás tárgyát, és semmiféle vagyoni felelősséget sem vonna maga után a tagállam vagy a tagállamok irányában.**

E körülmények alapján a Bíróság úgy véli, hogy a tervezett megállapodás – azáltal, hogy egy olyan nemzetközi bíróságnak ad kizárólagos hatáskört a magánszemélyek által indított keresetek jelentős részének elbírálására a közösségi szabadalom területén, valamint e területen az uniós jog értelmezésére és elbírálására, amely az Unió intézményi és bírósági keretén kívül helyezkedik el – megfosztaná a tagállami bíróságokat az uniós jog értelmezésére és alkalmazására vonatkozó hatáskörüktől. A megállapodás kihatással lenne a Bíróság azon hatáskörére is, hogy előzetes döntéshozatali eljárás keretében megválaszolja a nemzeti bíróságok által eléje terjesztett kérdéseket. Ebből kifolyólag **a megállapodás aránytalanul megváltoztatná az uniós intézmények és a tagállamok részére megadott azon hatásköröket, amelyek alapvető fontosságúak magának az uniós jog jellegének megőrzését illetően.**

Ennélfogva a **Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az európai és közösségi szabadalmi bíróság létrehozásáról szóló tervezett megállapodás nem egyeztethető össze az uniós jog rendelkezéseivel.**

EMLÉKEZTETŐ: A tagállamok, az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság kérheti a Bíróság véleményét a tervezett megállapodásnak a Szerződésekkel való összeegyeztethetőségéről. Ha a Bíróság véleménye kedvezőtlen, a tervezett megállapodás csak akkor léphet hatályba, ha azt módosítják, vagy a Szerződéseket felülvizsgálják.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján a véleményt teljes szövege megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499